

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดชุมพร ก่อน พ.ศ. 2537-ปัจจุบัน

: กรณีศึกษา ตำบลถ้ำสิงห์ อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

Social change in agricultural land reform Chumphon Province prior to BC 2537 – present : A Case Study of Tamsing Sub-District, Muang District, Chumphon Province

รัชดา เพชรรัตน์ (Rachada petcharat)*

สรายุทธ ยะหะกร (Sarayudth Yahakorn)**

จิตรา วีรบุรินทร์ (Chitra Veeraburinon)***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดชุมพร ก่อนการปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2537 และช่วง พ.ศ.2538-ปัจจุบัน (2) ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดชุมพร (3) ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดชุมพร (4) แนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดชุมพร

วิธีการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ปราชญ์ชาวบ้าน 5 ราย ผู้นำทางการ คือ กำนันและผู้ใหญ่บ้าน 5 ราย นายกองค้การบริหารส่วนตำบลถ้ำสิงห์ 1 ราย ผู้นำกลุ่มเกษตรกร 2 ราย เกษตรกรในพื้นที่ 20 ราย และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร 2 ราย รวม 35 ราย โดยใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง การสนทนากลุ่ม และการสังเกต การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย พบว่า (1) การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินกรณีศึกษาตำบลถ้ำสิงห์ เกษตรกรปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตแบบพึ่งตนเองมาสู่การเกษตรแบบการค้า (2) ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกษตรกรรม แบ่งเป็น 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายในสังคมและปัจจัยภายนอกสังคม (3) ผลจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของตำบลถ้ำสิงห์ พบว่า เกษตรกรในชุมชนมีการเปลี่ยนวิถีชีวิตเป็นแบบสังคมเมืองมากขึ้นก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ได้แก่ ปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลาย ปัญหาที่ดินและสิทธิการถือครองที่ดิน ปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ปัญหาการขาดทายาททางการเกษตร ปัญหาอาชญากรรม (4) แนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดชุมพร พบว่า ต้องส่งเสริมและสนับสนุนคนในชุมชนสร้างระบบเศรษฐกิจภาคครัวเรือนเพื่อพึ่งพาตนเองได้ โดยเน้นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดในชุมชน

คำสำคัญ: การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน

* นักศึกษาลัทธิศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช racha_kob@hotmail.com

** อาจารย์ ประจำสาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช sarayudth.yah@stou.ac.th

*** รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช laasvchi@stou.ac.th

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

Abstract

This research aims to study (1) the social change in agricultural land reform of Chumphon before B.C. 2537 land reform and B.C. 2538 – present; (2) factors that cause the social change in agricultural land reform of Chumphon; (3) effects of the social change in agricultural land reform of Chumphon; (4) guideline of problem solutions from the impact of the social change in agricultural land reform in Chumphon.

Research method is a qualitative research method. Research samples consist of 5 village philosophers, 5 village headmen, 1 Chief Executive of Tamsing Sub-District Administrative Organization, 2 agricultural leaders, 20 agriculturists in the area, 2 agricultural promotion officers. The sample size is 35 totally. The research method comes from documents, unstructured interview, group discussion and observation. Data analysis is a descriptive analysis.

The results showed that (1) agriculturists from the social change in agricultural land reform in a case study of Tamsing Sub-District adjust their production from self reliance to an agricultural trade; (2) factors that cause the social change in agricultural land reform are divided into two factors: an internal social factor and an external social factor; (3) effects of the social change in agricultural land reform of Tamsing Sub-District indicated that agriculturists in the community change their life to urban society. It causes various problems including environmental pollutions, natural resource destruction, issues of land rights and land tenure, shortage of agricultural labors, lack of agricultural heirs, crime; (4) guideline of problem solutions from the impact of the social change in agricultural land reform of Chumphon is found that people in the community are promoted and encouraged to build their own economy. They are able to rely on their own by emphasis on the learning process in the community.

Keywords: the social change in agricultural land reform